

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višjega strokovnega študija
Smer komercialist – podjetništvo

**IZBOLJŠANJE RAČUNALNIŠKE
PISMENOSTI BREZPOSELNIH –
PHARE 2003**

Mentorica: univ.dipl.org. Terezija Pesrl

Kandidatka: Špela Oman

Kranj, maj 2006

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici univ. dipl. org. Tereziji Pesrl za pomoč in nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Hvala gospem Lučki Žižek, Darji Škrjanc in Andreji Švegelj z Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, Območna služba Kranj, za pomoč in nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorici Ani Peklenik, ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

POVZETEK

V letošnjem letu smo na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje začeli z izvajanjem evropskega projekta »Izboljšanje računalniške pismenosti brezposelnih«.

Namen projekta je izboljšati računalniško znanje brezposelnih oseb in jim omogočiti čimprejšnji, ponovni vstop na trg dela. Z razvojem informacijske tehnologije se pojavljajo možnosti novih zaposlitev, vendar pa se je potrebno permanentno izobraževati.

Brezposelnim osebam želimo ponuditi osvežitev računalniškega znanja oziroma jih naučiti vsaj osnove računalniškega znanja.

Z samim usposabljanjem bodo na trgu dela bolj konkurenčni in tako bodo lažje prišli do zelene zaposlitve.

KLJUČNE BESEDE

- brezposelna oseba
- razvoj informacijske tehnologije
- računalniško usposabljanje
- ECDL – Evropsko računalniško spričevalo

ABSTRACT

In 2006 the Employment Service of Slovenia started up EU project »Improvement of Digital Literacy of Unemployed«.

The purpose of the project is to raise the level of digital literacy, skills and awareness of the unemployed persons so as to improve their adaptability to the development of the information technology, to labour market needs, and consequently to increase their employability and re-entering the labour market.

The development of information technologies is providing one of the main drivers of the contemporary society. It has created new products, new services and new areas of use. Therefore, digital literacy is becoming a precondition for employment in ever-increasing number of fields.

The project will increase employability of the unemployed by improving their digital skills and ensuring the adaptability to the structural changes of the information society.

KEYWORDS

- unemployed person
- development of the information technology
- computer (digital) qualifying
- European Computer Driving Licence certificate

KAZALO

1	UVOD.....	2
2	OPIS PROJEKTA.....	3
3	IZBOR IZVAJALCEV.....	8
3.1	IPIS, računalniška usposabljanja, d.o.o. , Bobovek 7a, 4000 Kranj.....	8
3.2	LASER COMPUTER d.o.o. Dunajska cesta 51, 1000 Ljubljana.....	9
3.3	LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, Cesta Cirila Tavčarja 3a, Jesenice.....	10
3.4	PERFTECH, d.o.o., Pot na lisice 4, 4260 Bled.....	12
3.5	ŠOLSKI CENTER LJUBLJANA, Aškerčeva 1, 1000 Ljubljana.....	13
4	OPIS MODULOV IZOBRAŽEVANJA.....	15
4.1	MODUL 1 – KONCEPTI INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE (IT).....	15
4.2	MODUL 2 – UPORABA RAČUNALNIKA IN UPRAVLJANJE DATOTEK.....	15
4.3	MODUL 3 – OBDELAVA BESEDIL – WORD.....	16
4.4	MODUL 4 – PREGLEDNICE – EXCEL.....	16
4.5	MODUL 5 – PODATKOVNE BAZE – ACCESS.....	16
4.6	MODUL 6 – PREDSTAVITVE – POWER POINT.....	17
4.7	MODUL 7 – INFORMACIJA IN KOMUNIKACIJA – internet in el. pošta.....	17
4.8	KAJ JE SPRIČEVALO ECDL.....	17
5	OPIS DELA ZAVODA.....	20
5.1	VKLJUČITVE KANDIDATOV.....	23
6	RAZISKAVA – ANKETA.....	24
7	UGOTOVITVE – ZAKLJUČEK.....	30
8	LITERATURA IN VIRI.....	32
	LITERATURA:.....	32
	SPLETNE STRANI:.....	32
	KAZALO SLIK.....	32
	KAZALO TABEL.....	32
	PRILOGE.....	33
	KRATICE IN AKRONIMI (po abecednem vrstnem redu).....	33

1 UVOD

»Razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij in z njimi povezanih storitev informacijske družbe je eno od osnovnih gonil sodobne družbe, vključno s trgom dela, zaposlovanjem in zagotavljanjem izobraževanja in usposabljanja. Ustvaril je nove izdelke, nove storitve in nova področja uporabe. Potrebno je znanje, če se naj v celoti uporabijo priložnosti, ki jih ponuja ta razvoj. Zato postaja računalniška pismenost prvi pogoj za zaposlovanje na čedalje večjem številu področij.

Izboljšanje zaposljivosti brezposelnih oseb in povečanje njihove usposobljenosti in strokovnega znanja z uporabo ukrepov aktivne politike trga dela je eno od prednostnih področij Vlade, ki se obravnava v strateških dokumentih.

Da bi se prilagodili gospodarskim in strukturnim spremembam, ki jih uvaja razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij (v nadaljevanju IKT), so potrebna ustrezna znanja in veščine za uporabo IKT in storitev informacijske družbe v vsakdanjem življenju ter na delovnem mestu, tako da se lahko s pridom uporabijo razpoložljive metode iskanja informacij, dela in komuniciranja.

Obstaja nevarnost, da bodo informacijske komunikacijske tehnologije ustvarile dodatno delitev, poznano kot digitalni razkorak oziroma digitalno ločnico in tako zagotovile več priložnosti za tiste, ki že imajo osnovno izobrazbo, ter zmanjšale možnosti tistih, ki je nimajo. Digitalni razkorak je treba preprečiti s sistematičnim vključevanjem najbolj prikrajšanih skupin prebivalstva v pridobivanje osnovnih znanj IKT.«

(www.gov.si/mddsz/doc/jr_phare_rac_opism_smernice.pdf, stran 2)

To so uvodne besede, ki jih je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve podalo ob predstavitvi projekta »Izboljšanje računalniške pismenosti brezposelnih« v donacijski shemi oziroma v predstavitvi projekta za prijavitelje projektnih predlogov za donacijo na razpis v juliju 2005.

2 OPIS PROJEKTA

Na podlagi Finančnega memoranduma 2003/004/938 je bil med Evropsko unijo in Slovenijo v okviru prioritete Ekonomske in socialne kohezije zasnovan projekt »Izboljšanje računalniške pismenosti« z namenom razvoja človeških virov.

Povečane zaposljivosti brezposelnih oseb s povečevanjem strokovnega znanja je prednostno področje Vlade in je vsebovano v strateških dokumentih kot Enotni programski dokument – EPD, Nacionalni program razvoja trga dela in zaposlovanja do 2006. (<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200192&stevilka=4597>)

Glavni splošni cilji donacijske sheme je povečati zmogljivost in znanje razpoložljivih človeških virov. Posebni cilji so zagotoviti osnovna znanja računalniške pismenosti oziroma nadgraditi obstoječa znanja brezposelnih oseb. Posledično to vodi v povečano zaposljivost. Brezposelnim osebam je potrebno pomagati pri prilagoditvi spremembam informacijske družbe in jim zagotoviti povečanje prilagodljivosti glede na trg dela.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je dne 22. julija 2005 objavilo razpis, v katerem so zbirali predloge za izvedbo izobraževanja na področju računalniške pismenosti, ciljna skupina pa so bile brezposelne osebe.

Cilj programa je bil podan, in sicer izboljšanje prilagodljivosti ciljne skupine razvoju informacijskih tehnologij za potrebe trga dela. Projekt je financiran s finančno pomočjo nacionalnega programa PHARE 2003 – Ekonomska in socialna kohezija, s sredstvi Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in tudi s sredstvi Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Rok za oddajo predlogov je bil 22. september 2005.

Na področju razvoja človeških virov in zaposlovanja so morali predlagani projekti zagotoviti in nadgraditi računalniško pismenost ciljnih skupin. Osredotočiti se je bilo potrebno tudi na izboljšanje fleksibilnosti trga dela in mobilnosti delovne sile. Namena projekta pa sta bila zmanjšati digitalni razkorak in omogočiti najbolj prikrajšanim skupinam ljudi, da si pridobijo osnovna znanja informacijsko-komunikacijske tehnologije – IKT ter jim s tem omogočiti, da povečajo svoje možnosti za iskanje zaposlitve, delo in učenje. Prijavitelj je moral predlagati celoten program za izboljšanje računalniške pismenosti brezposelnih.

Dejavnost projekta se je morala odvijati na področju Republike Slovenije. Glavna dejavnost je bilo izvajanje programov usposabljanja iz informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Ciljne skupine tega razpisa so bile osebe s statusom brezposelne osebe. Kot prednostne skupine se smatrajo:

- mladi brezposelni;
- brezposelne osebe, starejše od 25 let, katerih zmožnost za zaposlitev bi se povečala s pridobitvijo osnovnih in ključnih znanj iz IKT;
- ženske;
- invalidi;
- osebe, ki so dalj časa brezposelne, in težje zaposljive osebe.

(www.gov.si/mddsz/doc/jr_phare_rac_opism_smernice.pdf str. 9)

Programi usposabljanja iz IKT so bili sestavljeni tako, da se morajo izvajati in sprejemati v skladu z ugotovljenimi potrebami ciljnih skupin brezposelnih, in sicer na treh področjih:

a. Osnovno usposabljanje za IKT

Začetno usposabljanje iz IKT je mogoče nameniti skupinam brezposelnih, ki so Informacijsko nepismeni ali imajo zelo nizko raven računalniške pismenosti. Osnovno računalniško usposabljanje mora zajemati:

- osnove računalništva in informatike;
- operacijski sistem;
- urejanje besedil;
- delo z internetom in elektronsko pošto.

b. Napredno usposabljanje za IKT

Nadaljnje usposabljanje iz IKT je namenjeno skupinam brezposelnih z osnovno in srednjo ravni digitalne pismenosti. Napredno računalniško usposabljanje mora zajemati:

- računalniška omrežja,
- urejanje preglednic in
- uporabo predstavitvenih orodij.

c. Specialistično usposabljanje za IKT

Specializirano usposabljanje iz IKT je namenjeno brezposelnim z višjo ravni računalniške pismenosti. Specializacija iz posebno visoko razvitega računalniškega programa predstavlja odgovor na potrebe delodajalcev po specializirani kvalificirani delovni sili. Prosilec mora zagotoviti, da se najmanj 20 odstotkov brezposelnih oseb, ki obiskujejo tak tečaj, zaposli v šestih mesecih po zaključku projekta. Specialistično usposabljanje mora zajemati:

- baze podatkov in
- specialistična programska orodja.

Osnovno in napredno usposabljanje iz IKT se zaključi s pridobitvijo Evropskega računalniškega spričevala »European Computer Driving Licence (ECDL)« oziroma z ustreznim številom poklicnih spričeval v skladu z »Nacionalnim spričevalom o računalniški pismenosti za nižjo poklicno izobrazbo in ključno usposobljenost na prvi stopnji«. (www.gov.si/mddsz/doc/jr_phare_rac_opism_smernice.pdf, str.8)

Priporočilo MDDSZ je bilo, da se prijavitelji povežejo s partnerskimi organizacijami, ki podeljujejo ECDL spričevala.

Predlagane so bile tudi metode za boljše in učinkovitejše učenje, in sicer e-učne metode (ang. E-Learning). To je tehnika učenja, ki združuje učenje na daljavo z delom neposredno v učilnici z mentorji (ang. Blended Learning). Najbolj zaželeno je povezovanje obeh metod hkrati.

Ministrstvo za delo je poleg osnovnih dejavnosti, ki naj bi jih izvajal izvajalec, opredelilo tudi ciljno populacijo oseb, ki naj bi se vključile v to usposabljanje.

Skupaj naj bi bilo primernih za računalniško izobraževanje 51.975 brezposelnih oseb, za osnovno izobraževanje 39.023 oseb in za napredno izobraževanje 12.952 brezposelnih oseb. Vsi podatki v zvezi s strukturo ciljnih skupin so bili objavljeni na spletnih straneh ZRSZ in MDDSZ.

Tabela 1: Pregled nivoja obvladovanja računalniških znanj glede na vrsto računalniškega znanja – OS Kranj.

Pregled nivoja obvladovanja računalniških znanj glede na vrsto računalniškega znanja

Enota opazovanja: računalniško znanje pri brezposelnih, ki to znanje imajo (junij 2005)

Število znanj	Območna služba	Urad za delo	Vrsta znanja	Nivo obvladovanja znanja		Skupna vsota
				Osnovno	Zahtevno	
	OS Kranj	JESENICE	delo s preglednicami	248	22	270
			delo z bazami podatkov	2	3	5
			poznavanje operacijskih sistemov	187	9	196
			programiranje		2	2
			računalniško oblikovanje	15	14	29
			urejevalniki besedil	317	36	353
		Skupaj		769	86	855
		KRANJ	delo s preglednicami	583	45	628
			delo z bazami podatkov	4	9	13
			poznavanje operacijskih sistemov	544	12	556
			programiranje	3	9	12
			računalniško oblikovanje	55	50	105
			urejevalniki besedil	894	66	960
		Skupaj		2083	191	2274
		RADOVLJICA	delo s preglednicami	98	26	124
			delo z bazami podatkov		1	1
			poznavanje operacijskih sistemov	49	2	51
			programiranje		3	3
			računalniško oblikovanje	9	16	25
			urejevalniki besedil	147	45	192
		Skupaj		303	93	396
		ŠKOFJA LOKA	delo s preglednicami	119	68	187
			delo z bazami podatkov	1		1
			poznavanje operacijskih sistemov	34	2	36
			programiranje	29	7	36
			računalniško oblikovanje	14	17	31
			urejevalniki besedil	212	83	295
		Skupaj		409	177	586
		TRŽIČ	delo s preglednicami	100	15	115
			delo z bazami podatkov		2	2
			poznavanje operacijskih sistemov	15	2	17
			programiranje	1	2	3
			računalniško oblikovanje	24	14	38
			urejevalniki besedil	196	21	217
		Skupaj		336	56	392
	Skupaj			3900	603	4503
	Skupna vsota			3900	603	4503

Tabela 2: Pregled nivoja obvladovanja računalniških znanj pri brezposelnih osebah po stopnji izobrazbe in starosti – OS Kranj.

Pregled nivoja obvladovanja računalniških znanj pri brezposelnih osebah po stopnji izobrazbe in starosti

Enota opazovanja: brezposelna oseba (junij 2005)

Nivo obvladovanja računalniškega znanja

Območna služba	Urad za delo	Stopnja izobrazbe	25 do 40 let	40 do 50 let	do 25 let	nad 50 let	OSNOVNO	ZAHTEVNO	SKUPNA VSOTA	
Kranj	JESENICE	I.	96	117	95	116	61	1	486	
		II.	41	27	17	31	2		118	
		III.	4	8		6	5			23
		IV.	61	52	56	60	76	7		312
		V.	39	20	9	38	172	21		299
		VI.	1	2		8	8	1		20
		VII.	4	1		5	30	7		47
		Skupaj		246	227	177	264	354	37	1305
	KRANJ	I.	144	178	68	385	142	4		921
		II.	28	14	14	31	18	1		106
		III.	9	8		9	8			34
		IV.	57	110	35	175	211	6		594
		V.	39	36	14	87	459	42		677
		VI.		4	1	10	66	5		86
		VII.	6	1		5	124	25		161
		Skupaj		283	351	132	702	1028	83	2579
	RADOVLJICA	I.	40	34	32	69	27	7		209
		II.	17	10	13	5	3			48
		III.	1	3			1			5
		IV.	38	48	17	80	22	1		206
		V.	34	30	7	55	89	20		235
		VI.	2	3		6	16	8		35
		VII.	11	4		4	16	16		51
		Skupaj		143	132	69	219	174	52	789
	ŠKOFJA LOKA	I.	45	55	17	75	34	5		231
		II.	7	3	6	10	4	1		31
		III.	2	3		4	1			10
IV.		24	22	14	56	49	4		169	
V.		13	20	9	29	99	44		214	
VI.		3			8	10	8		29	
VII.		5	2		4	30	24		65	
VIII.							1		1	
	Skupaj		99	105	46	186	227	87	750	
TRŽIČ	I.	49	81	17	80	31			258	
	II.	10	2	5	14	2			33	
	III.	3							3	
	IV.	26	21	5	26	40			118	
	V.	7	7	2	18	102	16		152	
	VI.	1			5	5	1		12	
	VII.	2			2	20	6		30	
	Ni podatka	1							1	
	Skupaj		99	111	29	145	200	23	607	
Skupaj		870	926	453	1516	1983	282	6030		

Iz tabel so prijavitelji lahko ocenili, koliko brezposelnih oseb bodo, glede na svoje zmožnosti in zmogljivosti, lahko usposobili in kolikšno je predhodno računalniško znanje brezposelnih oseb glede na starost in stopnjo izobrazbe.

V zgornjih tabelah je razvidna struktura brezposelnih oseb po Uradih za delo na Območni službi Kranj.

Za dodatne aktivnosti, to je za motivacijo brezposelnih oseb, opredelitev in izbiro udeležencev v usposabljanje naj bi poskrbel izvajalec in si tako zagotovil čimbolj homogene skupine glede na njihovo predznanje.

Vodje usposabljanja so morali svoje znanje nadgraditi z spretnostmi iz IKT in modulov e-learninga, saj naj bi le tako lahko uspešno prenesli svoje znanje na ciljne skupine.

V skladu s finančnim memorandumom je vodilo izvedbo projekta (postopek izbora prijavitelja) do podpisa pogodb Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Po podpisu pogodb je Zavod RS za zaposlovanje (Centralna služba) v imenu naročnika izvajal naloge projektnega sekretariata – to je vodenje in spremljanje projektov. Vse aktivnosti, vključno s poročanjem, morajo biti izvedene do 30. oktobra 2006.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je v začetku septembra 2005 organiziralo v Ljubljani in na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju tudi predstavitveno delavnico. Delavnico je obiskalo kar precejšnje število »bodočih« izvajalcev. Vsem udeležencem so predstavili financiranje tega projekta, razpoložljiva sredstva, ki so na voljo za izvedbo projekta, ciljne skupine oziroma končne porabnike storitev, načine usposabljanja brezposelnih oseb, vrste usposabljanja in seveda tudi razpisna pravila. Prijavitelji oziroma vlagatelji predlogov so lahko nastopali posamično ali skupaj s partnerskimi organizacijami.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ) je vsem prijaviteljem nudil podporo z ustreznimi informacijami, ki so jo potrebovali za pripravo prijave na razpis.

Razpis se je zaključil 22. septembra 2005 in prve pogodbe so izvajalci pri MDDSZ kot naročniku in Ministrstvu za finance kot plačniku projekta podpisovali konec oktobra 2005.

Finančna sredstva, ki so bila na voljo za javni razpis, so bila vnaprej določena, in sicer v skupni višini 7.550.000,00 EUR.

Večinski znesek sestavljajo sredstva Phare, in sicer v višini 74,2 % glede na vrednost projekta, državna javna sredstva, ki so se financirala s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve 17,2 %, in prispevek Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v višini 8,6 %.

Iz izbora izvajalcev, ki smo ga prejeli na Območno službo Kranj, je bilo izbranih 32 izvajalcev projekta »Izboljšanje računalniške pismenosti brezposelnih« širom po Sloveniji. Za izvajanje projekta na področju Območne službe Kranj se je prijavilo 5 izvajalcev.

3 IZBOR IZVAJALCEV

Za izvajanje projekta Phare 2003 »Izboljšanje računalniške pismenosti« je bilo izbranih 32 izvajalcev, za izvajanje na Gorenjskem, na področju Območne službe Kranj, pa pet izvajalcev. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je kopije Pogodb in projektov posredovalo Območnim službam. Vsi prijavitelji so lahko po podpisu pogodb začeli pogovore z Območnimi službami in dogovore o začetkih izvajanja projekta.

Za izvajanje projekta na Gorenjskem so se prijavi (po abecednem vrstnem redu) podjetje IPIS, d.o.o. Kranj, LASER COMPUTER, d.o.o. Ljubljana, Ljudska univerza Jesenice, Perftech, d.o.o. Bled in Šolski center Ljubljana.

3.1 IPIS, RAČUNALNIŠKA USPOSABLJANJA, D.O.O. , BOBOVEK 7A, 4000 KRANJ

Podjetje IPIS se je na razpis prijavilo z naslovom »Računalniško opismenjevanje brezposelnih na območju občine Tržič in sosednjih občin«. Kot regijo izvajanja so opredelili Gorenjsko, občine, kjer se bo projekt izvajal, pa Tržič, Kranj, Škofjo Loko, Radovljico in Jesenice.

Cilj tega podjetja je izboljšati možnost zaposlitve brezposelnih oseb na območju Tržiča in sosednjih občin. Cilj bo dosežen preko izvedb osnovnega in naprednega usposabljanja za uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij. S pomočjo motivacije naj bi brezposelnim osebam ponudili pozitiven pristop k usposabljanju, saj brez motivacije in s tem popolnega sodelovanja brezposelnih oseb uspeha ni mogoče doseči. Poznavanje računalnikov in računalniških programov je nujno potrebno ponuditi tudi brezposelnim osebam ne glede na starost, izobrazbo in poklicni profil.

V svojem projektu je izvajalec predvidel, da bo v osnovno usposabljanje vključenih 75 odstotkov, v napredno usposabljanje pa 25 odstotkov brezposelnih oseb od skupno 250, ki jih je prijavil v svojem projektu. V pogajanjih z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve je bilo temu izvajalcu dodeljenih še 70 brezposelnih oseb, tako da je skupna kvota, ki jih lahko usposobi, 320 posameznikov. Celoten projekt predvideva vključitev 250 brezposelnih oseb, zato bomo to osnovo uporabili tudi za nadaljnjo razlago projekta.

V prvem delu je izvajalec želel usposobiti brezposelne osebe predvsem na področju Urada za delo Tržič. Ker pa je Urad najmanjši in je tudi delež brezposelnih oseb nizek, smo ga preusmerili na izvajanje projekta na Uradu za delo v Kranju, kjer ima izvajalec tudi svoje računalniške učilnice.

V svojem projektu predvideva osnovno in napredno usposabljanje. V osnovno usposabljanje namerava vključiti približno 150 brezposelnih oseb, v napredno pa nekje okrog 100, torej skupno 250 posameznikov.

Osnovno usposabljanje obsega 85 ur. V okviru tega je 50 ur klasičnega usposabljanja, 15 ur vodenega spletnega učenja in 20 ur samostojnega spletnega učenja. Skupino vodi predavatelj ob pomoči enega ali dveh asistentov. Usposabljanje

traja približno 6 tednov. V času usposabljanja brezposelni pridobijo osnovna znanja računalništva in informatike, spoznajo operacijski sistem, naučijo se dela s programom za urejanje besedil Word, spoznajo internet in elektronsko pošto. Vsi slušatelji prejmejo ustrezno učno gradivo, svoj elektronski naslov in spletni dostop. Skupine so oblikovane homogeno, na treh nivojih, in sicer glede na predznanje.

V **napredno usposabljanje** se bodo lahko vključili brezposelni, ki bodo uspešno končali osnovno usposabljanje (50 odstotkov slušateljev) v okviru tega projekta in tudi tisti, ki so osnovno računalniško znanje pridobili na drug način. Napredno usposabljanje obsega 55 ur, od tega je 30 ur usposabljanja v učilnici, 10 ur je namenjeno vodenemu spletnemu učenju in 15 ur samostojnemu spletnemu učenju. Samo usposabljanje traja približno 4 tedne. Tudi v okviru naprednega usposabljanja slušatelji prejmejo ustrezen priročnik, spoznajo se z delom s preglednicami – Excel, naučijo se program in podrobneje spoznajo delo z računalnikom in upravljanje z datotekami. Po koncu naprednega usposabljanja bodo opravljene priprave na opravljanje izpitov ECDL: Predvidoma bo 30 do 50 odstotkov slušateljev naprednega usposabljanja le-to uspešno zaključilo s pridobitvijo izpita ECDL.

Izvajalec projekta je kot partnerje prijavil podjetje Cempo in Peko Inde. V projektu se je izvajalec tudi zavezal, da bo promocijo projekta izvajal s pomočjo tiskanih medijev, elektronskih medijev, s pomočjo informacijske brošure in z učnim materialom. Neposredna promocija pa so seveda sami slušatelji.

Že v januarju 2006 smo na povabilo lokalne televizije GTV sodelovali v skupni televizijski oddaji.

S podjetjem IPIS, d.o.o. na Zavodu RS za zaposlovanje zelo uspešno sodelujemo že kar nekaj let. Praksa je pokazala, da podjetje izvaja kvalitetne računalniške tečaje na ustreznem nivoju in primerne za vsakogar, za popolne začetnike in za bolj zahtevne uporabnike.

3.2 LASER COMPUTER, D.O.O. DUNAJSKA CESTA 51, 1000 LJUBLJANA

Na razpis se je podjetje prijavilo z nazivom »Računalniško usposabljanje brezposelnih invalidov.«

V svojem projektu so zapisali, da bodo izboljšali možnosti za zaposlovanje brezposelnih oseb, vendar predvsem invalidov. Invalidi so na trgu dela najbolj izpostavljena skupina ljudi. Spadajo med skupine, ki imajo največje težave pri vključevanju v normalne delovne procese v podjetjih in inštitucijah. Uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij je eno redkih področij, na katerih invalidi lahko dosežejo enakovredno produktivnost. Zaradi svoje zmanjšane delazmožnosti ne morejo opravljati vseh del in nalog, v povprečju pa so tudi manj učinkoviti kot njihovi zdravi kolegi. Delo z računalnikom je eno od področij, ki invalidom ponuja večjo možnost za zaposlitev. Takšno delo ni fizično težko in ga je mogoče prilagajati tudi telesnim omejitvam posameznika.

V svojem projektu so zapisali, da bodo na področju osrednje Slovenije, na severu Primorske, v Podravju in na Gorenjskem računalniško usposobili 300 brezposelnih oseb. Po pogajanjih z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve so ciljno število možnih vključitev povečali na 350 vključitev.

Izvajalci se na naši Območni službi Zavoda še niso oglasili in do konca aprila 2006 usposabljanja z njim še nismo pričeli.

3.3 LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, CESTA CIRILA TAVČARJA 3A, 4270 JESENICE

Ljudska univerza Jesenice se je na projekt prijavila z sloganom »Računalniška znanja – pot do zaposlitve«. Projekt zajema urade za delo Jesenice, Radovljica in Tržič. Splošni cilj projekta je povečati zaposljivost brezposelnih oseb s področja uradov za delo Jesenice, Radovljica in Tržič. Osebam bodo skušali zagotoviti pridobivanje in povečanje osnovnih in naprednih znanj in veščin za uporabo IKT in storitev informacijske družbe tako v vsakdanjem življenju kot tudi na delovnem mestu. Brezposelni bodo s tem pridobili znanja, ki jim bodo omogočala uporabo razpoložljivih metod iskanja informacij, dela in komuniciranja. Namen njihovega projekta pa je izboljšati prilagodljivost brezposelnih razvoju informacijske družbe, ekonomskim in strukturnim spremembam ter potrebam trga dela, zmanjšati njihovo izključenost in posledično povečati njihovo zaposljivost in konkurenčnost na trgu dela. Udeležencem bodo zagotovili tudi moderno kombinirano izobraževanje, ki vključuje klasične oblike dela v učilnici kot tudi oblike e-učenja, podprte z ustreznimi e-vsebinami in mentorstvom. Kandidati bodo po zaključku pridobili ustrezno veljavno spričevalo. S cilji in aktivnostmi sledijo ciljem Enotnega programskega dokumenta RS 2002–2006.

Ljudska univerza Jesenice v projektu nastopa s partnericama, to je Ljudsko univerzo Radovljica in Ljudsko univerzo Tržič.

Skupaj je bilo na teh uradih za delo po podatkih Zavoda brezposelnih 2701 oseb, od tega okoli 69 odstotkov oseb brez osnovnega računalniškega znanja. Tako so se odločili, da izobraževanje v največji meri ponudijo:

- starostnim skupinam od 40–50 let in starejšim,
- nižje izobraženim, ki se slabše prilagajajo novim tehnologijam,
- ženskam, ki so posebno ranljiva skupina zaradi svoje socialne vloge v družbi in
- dolgotrajno brezposelnim, težje zaposljivim in invalidom, ki že dalj časa niso imeli stika z delovnim okoljem.

Izvedbo osnovnega usposabljanja bodo poskušali zagotoviti 420 brezposelnim osebam, izvedbo naprednega izobraževanja pa 60 brezposelnim osebam.

Predvideno število vključitev 480 brezposelnih oseb so po pogajanjih z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve povečali na 600.

Partnerice so si znotraj projekta razdelile število brezposelnih oseb glede na velikost posameznega urada za delo. Tako lahko na Uradu za delo Tržič vključimo okoli 150 brezposelnih oseb, na Uradih za delo Jesenice in Radovljica, ki sta večja, pa po 225 brezposelnih oseb. Vse ljudske univerze imajo ustrezne lastne prostore, računalniško učilnico, ustrezno strojno in programsko opremo, povezavo z internetom. Vse imajo tudi Središče za samostojno učenje, v katerem se lahko kandidati še dodatno izobražujejo.

Po projektu naj bi izvedli 35 skupin osnovnega usposabljanja za pridobitev certifikata Računalniške pismenosti in 5 skupin naprednega usposabljanja za pridobitev certifikata ECDL. Po projektu je predvideno, da bo v vsaki skupini do 12 udeležencev.

Prijaviteljica je navedla, da bodo na Uradih za delo Jesenice, Radovljica in Tržič s pomočjo Zavoda RS za zaposlovanje, skupno identificirali okoli 1000 brezposelnih oseb, ki bodo vabljeni v skupine. Na uvodnih predstavitvenih delavnicah jih bodo seznanili s cilji, vsebino in potekom usposabljanja. S pomočjo uvrstitvenih testov jih bodo na podlagi le-teh uvrstili v ustrezno, čim bolj homogeno skupino. Motivacijska delavnica naj bi potekala približno 6 ur, in sicer nekaj dni pred začetkom usposabljanja za posamezno skupino. Namen take delavnice je seznanitev kandidatov, motiviranje, predstavitev tehnik in metod učenja in spoznavanje sodobnih oblik učenja (e-učenje).

Osnovno usposabljanje naj bi trajalo 30 ur praktično v učilnici v obliki predavanj in delavnic, 30 ur pa je predvideno za vodene vaje. Za osnovno usposabljanje so predvidene naslednje skupine:

- temeljna informacijska znanja,
- izdelava in oblikovanje besedil,
- uporaba interneta in elektronske pošte

Vsak udeleženec prejme licenco za dostop do portala, na katerem bo utrjeval pridobljeno znanje, priročnik, pripravljen za potrebe projekta – z učnimi primeri, CD-jem in e-gradivo Računalniška pismenost za odrasle. Kandidati na koncu opravljajo preverjanje znanja in uspešni pridobijo certifikat Računalniška pismenost.

Napredno usposabljanje je organizirano po učnem načrtu ECDL 4.0. Potekalo bo v obliki predavanj in delavnic (45 ur) ter vodenih vaj (45 ur). Predvidevali so, da se bodo naprednega usposabljanja udeležili kandidati, ki bi bili motivirani za napredno pridobivanje znanja IKT. Ker je bilo udeležencev, ki so na testih pokazali zelo dobro predznanje, sorazmerno veliko, so se skupaj z Zavodom odločili, da jih direktno vključijo v napredno usposabljanje. V naprednem usposabljanju udeleženci spoznajo naslednje vsebine:

- osnovni koncepti informacijske tehnologij – modul 1
- uporaba računalnika in upravljanje datotek – modul 2
- informacija in komunikacija – internet in elektronska pošta – modul 7
- obdelava besedil – Word – modul 3
- preglednice – Excel – modul 4
- predstavitve – Power point – modul 6

Vsak udeleženec prejme licenco za dostop do portala, na katerem so na voljo vsebine za utrjevanje znanja, priročnik, pripravljen za potrebe projekta in e-gradivo Računalniška pismenost za odrasle.

Kandidati na koncu opravljajo teste ECDL in uspešni lahko pridobijo certifikat ECDL.

Sestavni del učenja na obeh stopnjah je predavateljevo spremljanje udeleženca in njegovega napredka s pomočjo statistike vstopov v e-portal, učnega napredka in učne mape posameznega udeleženca.

Za informiranje brezposelnih oseb s področja Uradov za delo Jesenice, Radovljica in Tržič bodo natisnili zgibanke.

Računalniško pismenost oziroma usposobljenost bo v projektu pridobilo 480 brezposelnih oseb. Na osnovnem nivoju naj bi uspešno zaključilo vsaj 80 % kandidatov, na naprednem nivoju, kjer si kandidati izberejo 4 poljubne module, pa naj bi uspešno zaključilo vsaj 30 % kandidatov.

Po zadnjih podatkih (30.04.2006) je napredno usposabljanje z pridobitvijo ECDL spričevala uspešno zaključilo 11 kandidatov od 24, kar je 30-odstotna uspešnost. Na opravljanje start spričevala ECDL čaka še 37 kandidatov.

3.4 PERFTECH, PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN UVAJANJE NOVIH TEHNOLOGIJ, D.O.O., POT NA LISICE 4, 4260 BLED

Prijavili so z nazivom »Računalniška pismenost brezposelnih – korak na poti do Lizbonskih ciljev«. Kandidirali so na področju Območne službe Kranj, Uradov za delo Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzič.

Namen projekta je pospešiti, poživiti in spodbujati računalniško pismenost ljudi v vseh sferah življenja. Njihov cilje je, da bi čim več brezposelnih oseb pridobilo spričevalo ECDL.

V projektu se bodo osredotočili na zagotavljanju računalniške pismenosti za izbrane ciljne skupine, to je predvsem na :

- brezposelne brez poklicne izobrazbe, stare 40 let in več,
- brezposelne brez poklicne izobrazbe, mlajše od 40 let,
- brezposelne s poklicno oziroma strokovno izobrazbo, stare 40 let in več,
- brezposelne s poklicno oziroma strokovno izobrazbo, mlajše od 40 let.

Skušali bodo zagotoviti, da bo delež vključitev žensk vsaj 60 odstotkov.

Predvidevali so, da bodo v eno skupino vključili 700 brezposelnih oseb, to je 2800 vključitev.

Brezposelnim bodo z usposabljanjem povečali zaposlitvene možnosti, omogočili boljše prilagodljivost ekonomskim in strukturnim spremembam, ki jih prinaša informacijska družba ter omogočiti aktivno vlogo na trgu dela v informacijski družbi vsem, ne glede na starost in izobrazbo.

Za ohranjanje in izboljševanje svoje konkurenčnosti na trgu dela je potreben stalen razvoj in učinkovita izraba sodobnih tehnologij, ki temeljita na prilagodljivosti in ustrezni usposobljenosti človeških virov. Projekt je usmerjen k povečevanju usposobljenosti izbranih ciljnih skupin, k njihovem povečevanju in nadgrajevanju računalniške pismenosti. Slovenija je na področju računalniške pismenosti še vedno v precejšnjem zaostanku za razvitimi deli Evrope, zato je potrebno spodbujati takšno obliko usposabljanja in zmanjšati zaostanek.

Za promocijo projekta so izdelali brošure, ki so na voljo na izbranih službah Zavoda RS za zaposlovanje, z objavo in širjenjem informacij preko lokalnih medijev so poskrbeli, da so informacije dosegle čim širši krog ljudi. Za čas projekta so izdelali tudi brezplačni klicni center, kjer kandidati lahko pridobijo vse informacije o projektu in tudi brezplačno pomoč in svetovanje strokovnjaka. Brezplačna številka naj bi bila na voljo še najmanj eno leto po zaključku projekta.

V projektu je bil predviden tudi najem avtodoma, ki bi ga za čas trajanja projekta preuredili v mobilno učilnico z vso potrebno računalniško opremo. Žal do izvedbe slednjega ni prišlo.

Ker smo tudi na Območni službi Kranj imeli predvideno ciljno število vključitev, smo podjetju Perftech lahko ponudili le vključitev 400 brezposelnih oseb. V Škofji Loki naj bi usposobili okrog 200 oseb in ravno toliko v Kranju. Po prvih, uvodnih sestankih v januarju 2006 smo s prvimi usposabljanji v Kranju in Škofji Loki pričeli v februarju 2006. Njihov projekt ravno tako predvideva izvedbo:

- osnovnega in
- naprednega izobraževanja.

Osnovno usposabljanje traja 7 dni po 5 šolskih ur na dan, torej 35 šolskih ur. Kandidati se spoznajo z vsebinami modulov osnove računalništva in informatike, z operacijskim sistemom, programom za urejanje besedil in se spoznajo z internetom in elektronsko pošto. V celotnem tednu kandidati obdelajo 4 module, to je modul 1, modul 2, 3 in modul 7. Kandidati lahko na koncu, seveda če uspešno opravijo vse module, pridobijo spričevalo ECDL Start.

V napredno usposabljanje se lahko vključijo kandidati, ki so uspešno opravili prvi del, to je osnovno usposabljanje. V naprednem usposabljanju se spoznajo še s preostalimi tremi moduli, to je Excel, Power point in Access, tako bodo na koncu lahko pridobili celotno spričevalo ECDL, ki obsega vseh 7 modulov izobraževanja.

Podjetje Perftech, d.o.o. izvaja računalniške tečaje na Območni službi Kranj, na Uradih za delo v Kranju in na Uradu za delo Škofja Loka.

3.5 ŠOLSKI CENTER LJUBLJANA, AŠKERČEVA 1, 1000 LJUBLJANA

Šolski center Ljubljana se je na razpis prijavil s sloganom: »e-GO!«.

Temeljni cilj njihovega projekta, ki se izvaja po vsej Sloveniji, ki izboljšati zmogljivost in znanje človeških virov s področja IKT ter s tem povečati prilagodljivost trga dela ter mobilnost delovne sile. Glavnino ciljne skupine, ki jo bodo izobraževali, predstavlja 400 brezposelnih oseb, med njimi pa je tudi okoli 100 uporabnikov ŠENT-a, Slovenskega združenja za duševno zdravje s statusom invalidne osebe oziroma s statusom težje zaposljive osebe. Znotraj projekta nameravajo usposobiti tudi okoli 30 svojih zaposlenih, ki bodo kot e-tutorji učinkovito prenašali svoje znanje na različne ciljne skupinam.

Projekt je tako namenjen predvsem rizičnim in marginalnim skupinam na trgu dela. Podatki o strukturi brezposelnosti kažejo, da je brezposelnost med invalidi višja in da je skoraj 80 odstotkov invalidov dolgotrajno brezposelnih. Vzrok za to je predvsem neizobraženost, saj jih ima večina le I. stopnjo izobrazbe. Izobrazba in tudi znanje o informacijsko-komunikacijski tehnologiji je še kako pomembna za invalide, ki so fizično ali duševno ovirani oziroma manj zmožni. Zanje so torej primerna dela, ki zahtevajo znanje IKT, saj jim omogočajo delo na domu in delo na daljavo.

Šolski center iz Ljubljane se je povezal z desetimi ŠENT-ovimi regionalnimi dnevnimi centri za rehabilitacijo. Tako bo znotraj projekta omogočeno najbolj prikrašanim skupinam ljudi, da si pridobijo osnovna znanja iz IKT in si tako povečajo svojo zmožnost za iskanje zaposlitve, delo ter učenje in s tem lažje vključevanje v družbeno okolje.

Za področje Gorenjske smo se dogovorili, da bodo naši regionalni centri ŠENT na tak način vključili 30 brezposelnih oseb. Usposabljanje smo v Kranju začeli v februarju. Delo poteka v manjših skupinah po 7 oseb, tri šolske ure je učenje v skupinah, nato pa še 2 šolski uri poteka individualno. Brezposelne osebe so na samem začetku spoznale vsebine interneta in delovanje elektronske pošte. Učenje poteka na računalnikih ob pomoči pripravljenih e-vsebin. Spoznajo se z iskanjem informacij preko interneta. Ves čas usposabljanja so jim na voljo e-tutorji. Ker večina nima doma svojega osebnega računalnika, jim pomagajo poiskati e-točke v bližini njihovih domov, v času

usposabljanja pa jih nudijo neomejen dostop na računalnikov na območnih enotah ŠENT-a.

Nivo izobraževanja je v celoti prilagojen predznanju posameznika in njegovim sposobnostim. Na koncu vsakega modula sledi interno preverjanje pridobljenega znanja.

Drugi modul, ki ga kandidati obdelajo, je Word. Spoznajo osnove tega programa, delo z osnovnimi operacijami in se naučijo pisati prošnje.

Koncept projekta »e-GO!« je osredotočen na posamezne ciljne skupine in za določene izobraževalne vsebine. Vseživljenjsko učenje dolgoročno prispeva k izboljšanju zaposlitvene fleksibilnosti in posledično socialno-ekonomskega položaja posameznika. Obenem omogoča tudi lažje preživetje.

4 OPIS MODULOV IZOBRAŽEVANJA

Z vstopom v Evropsko unijo smo tudi na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije sprejeli standarde, ki so potrebni za pridobitev spričevala ECDL. Namen enotnega učnega načrta je zajeti vsa področja znanj in veščin o informacijski tehnologiji, ki so potrebna za pridobitev standarda ECDL. Vse zahteve in potrebne veščine, ki jih zahteva standard ECDL, so opisane v programu usposabljanja ECDL.

4.1 MODUL 1 – KONCEPTI INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE (IT)

Modul zahteva, da kandidat razume nekatere osnovne koncepte IT na splošnem nivoju. Kandidat mora poznati zgradbo osebnega računalnika v smislu računalniških naprav in programja ter razumeti nekatere koncepte informacijske tehnologije (IT), kot so pomnilniške naprave (pomnilniki in podatkovni pomnilnik). Kandidat mora razumeti uporabo informacijskih omrežij v računalniku in se zavedati uporabe računalniških aplikacij v vsakdanjem življenju. Kandidat mora razumeti zdravstvene in varnostne vidike ter nekatere okoljske dejavnike, povezane z uporabo računalnikov. Mora se zavedati določenih pomembnih varnostnih in pravnih vprašanj, povezanih z uporabo računalnikov. (<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 2.)

Kandidati, ki želijo opraviti teoretični del tega modula, morajo razumeti izraze računalniška naprava, programje in informacijska tehnologija. Poznati morajo glavne dele računalnika, kot so procesna enota, trdi disk, vhodne, izhodne naprave in razumeti tudi nekaj v zvezi z zmogljivostjo računalnika. Razumeti morajo glavne računalniške naprave, kot so pomnilniki, vhodne naprave, izhodne naprave, pomnilniške naprave. Ločiti morajo vrste programja, opisati glavne funkcije operacijskega sistema in delno poznati tudi internet, intranet, elektronsko pošto. Prepoznati morajo tudi nekaj situacij, kjer lahko računalnik nadomesti človeka, poznati nekaj področij uporabe računalniških aplikacij v industriji in vladnih organizacijah, torej vedeti nekaj o uporabi informacijske tehnologije v vsakdanjem življenju. Poznali pa naj bi tudi nekaj o ergonomiji v delovnem okolju, o varovanju zdravja, varnostnih ukrepih in vplivih na okolje. Razumeti morajo računalniške viruse, vedeti nekaj o varovanju podatkov in avtorskih pravicah.

4.2 MODUL 2 – UPORABA RAČUNALNIKA IN UPRAVLJANJE DATOTEK

Od kandidata se zahteva, da pokaže znanje in usposobljenost pri uporabi običajnih funkcij osebnega računalnika in njegovega operacijskega sistema. Kandidat mora biti sposoben prilagoditi glavne nastavitve, uporabljati vgrajeno pomoč in obvladati neodzivno aplikacijo. Kandidat se mora znati v namizju in mora znati uporabljati namizne ikone in okna. Znati mora upravljati z datotekami in imeniki/mapami ter jih organizirati in mora vedeti, kako jih kopirati in brisati ter kako stisniti in ekstrahirati datoteke. Kandidat mora tudi razumeti, kaj je računalniški virus in mora biti sposoben upravljati protivirusni program. Pokazati mora usposobljenost za uporabo preprostih načinov urejanja in upravljanja naprav za tiskanje, ki so na voljo v operacijskem sistemu. (<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 6)

Kandidat potrebuje za opravljanje izpita iz tega modula naslednje znanje: prvi stik z računalnikom (vklop, izklop, mirovanje), osnovne informacije in operacije, delo z

ikonami in okni na namizju, upravljanje z datotekami, njihovo kopiranje, brisanje, podvajanje. Vedeti mora tudi, kaj so to računalniški virusi, poznati mora protivirusne ukrepe in nastavitve za tiskanje.

4.3 MODUL 3 – OBDELAVA BESEDIL – WORD

Na osebнем računalniku mora kandidat pokazati sposobnost uporabe aplikacije za obdelavo besedil. Znati mora opraviti vsakdanje naloge, povezane z ustvarjanjem, oblikovanjem in zaključevanjem manjšega dokumenta in dokument pripraviti za razpošiljanje. Znati mora kopirati in premikati besedilo znotraj dokumenta in med dokumenti, kandidat mora pokazati usposobljenost za uporabo nekaterih funkcij urejevalnika besedil, kot so ustvarjanje standardnih tabel, vključevanje slik in podob v dokument ter uporabo orodij za urejanje pošte. (<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 9)

V modulu 3 (Word) naj bi kandidat poznal uporabo same aplikacije in glavne operacije, ki se uporabljajo v Wordu. Poznal naj bi osnove oblikovanja besedila, odstavkov, dokumenta in narediti kakšno tabelo in vstaviti graf, sliko ali podobo. Potrebno je tudi znanje za pripravo izpisov – tiskanje.

4.4 MODUL 4 – PREGLEDNICE – EXCEL

Kandidat mora razumeti koncept preglednic in na osebнем računalniku pokazati zmožnost uporabe aplikacije za preglednice. Razumeti mora in znati opraviti osnovne naloge, povezane z razvijanjem, oblikovanjem, spreminjanjem in uporabo preglednic omejenega obsega, pripravljenih za distribucijo. Znati mora izdelati in uporabiti standardne matematične in logične operacije tako, da se posluži standardnih formul in funkcij. Kandidat mora pokazati sposobnost ustvarjanja in oblikovanja grafikonov/diagramov. (<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 12)

V modulu 4 – preglednice ali Excel – kandidat pridobi osnovno znanje o tem programu, o spreminjanju nastavitvev – zamrznitev, skrivanju vrstic. Spozna, kaj je to celica, vrstica, stolpec, urejanje, podvajanje in obvlada brisanje le-teh. Spozna pomen delovnega lista in se nauči uporabljati osnovne formule in funkcije. Zelo pomembno je oblikovanje podatkov, delo z grafikoni, diagrami in tudi priprava na tiskanje.

4.5 MODUL 5 – PODATKOVNE BAZE – ACCESS

Kandidat mora razumeti nekatere pomembnejše koncepte podatkovnih baz in pokazati sposobnost njihove uporabe na računalniku. Znati mora izdelati in spreminjati tabele, poizvedbe, obrazce in poročila ter pripraviti izpise za distribucijo. Kandidat mora znati povezati tabele ter pridobiti in upravljati informacije iz podatkovne baze z uporabo razpoložljivih orodij za poizvedbo in razvrščanje (sortiranje), ki so na voljo v paketu. (<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 15)

Pri tem modulu (Access) se kandidat sreča z osnovnimi pojmi o uporabi aplikacije, o delu s tabelami, obrazci, iskanju informacij – glavnih operacij in poizvedb in delu s poročili. Na koncu se spoznajo tudi s pripravo izpisov.

4.6 MODUL 6 – PREDSTAVITVE – POWER POINT

Kandidat mora prikazati kompetentno uporabo predstavitvenih orodij računalnika. Kandidat mora znati izdelati, oblikovati, spremeniti in pripraviti predstavitve za prikaz in za razpošiljanje z uporabo različnih postavitvev diapozitivov. Kandidat mora tudi znati podvojiti in premikati besedilo, slike, podobe in grafe v posamezni predstavitvi in med več predstavitev. Obvladati mora pogostejše operacije s podobami, grafi in narisanimi predmeti ter uporabiti različne učinke diaproyekcije.

(<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 18)

V zadnjem času je Power Point zelo uporabljan Microsoftov program. Primeren je praktično na vseh področjih dela.

Kandidat za pridobitev tega modula potrebuje znanje osnov o razvoju predstavitve, delo z diapozitivi, uporabo slikovnih predlog, o vnosu besedila, slike, podobe, grafa. Spozna se z učinki diaproyekcije, s prehodi med diapozitivi in spozna različne oblike tiskanja teh diapozitivov.

4.7 MODUL 7 – INFORMACIJA IN KOMUNIKACIJA – INTERNET IN ELEKTRONSKA POŠTA

Modul je razdeljen v dva dela. Prvi del, Informacija, zahteva, da kandidat razume nekatere koncepte in izraze ter varnostne vidike, povezane z uporabo interneta. Kandidat mora tudi obvladati iskanje v omrežju z uporabo razpoložljivih iskalnikov in aplikacije za omrežno iskanje. Znati mora označiti spletna mesta in natisniti spletne strani ter rezultate iskanja. Kandidat se mora znati premikati po spletnih obrazcih in jih izpolniti. Drugi del, Komunikacija, zahteva, da kandidat razume nekatere pojme elektronske pošte (e-pošte) in zna oceniti nekatere varnostne vidike povezane z uporabo le-te. Pokazati mora znanje uporabe programa za elektronsko pošto pri pošiljanju in prejemanju sporočil ter prilagajanju datotek sporočilom. V okviru programa za elektronsko pošto mora znati nastaviti mape/imenike za sporočila in z njimi rokovati.

(<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 21)

Pri tem modulu se izpit opravlja teoretično in praktično. Kandidat spozna osnove interneta, spletni brskalnik, navigacijo po spletu, iskanje na spletu, pripravo določenega besedila za tisk ali kopiranje nekega besedila v drug program. V drugem delu kandidat spozna elektronsko pošto, delo z njo, varnostne vidike, prilagajanje nastavitvev, branje sporočil, odgovarjanje oziroma sporočanje besedila eni ali več osebam. Nauči se tehnike izdelave map, dodajanje novega poštnega naslova, urejanje sporočil in pripravo besedila za tiskanje.

4.8 KAJ JE SPRIČEVALO ECDL

ECDL – Evropsko računalniško spričevalo (European Computer Driving Licence)

Evropsko računalniško spričevalo (European Computer Driving Licence, ECDL) je izkaz, da imetnik spričevala razume osnove informacijske tehnologije (IT) ter da zmore samostojno uporabljati osebni računalnik in splošne računalniške aplikacijske programe. ECDL je tudi dokaz o opravljenem preizkusu, ki je ocena znanja osnov IT, osnovnega poznavanja osebnega računalnika in dela s splošnimi računalniškimi programi.

(<http://www.ecdl.si/?qr1=kJec&qr2=uNac>)

ECDL je mednarodno priznani certifikat. Poenostavlja procese zaposlovanja in zagotavlja delodajalcu, da imajo kandidati za zaposlitev in že zaposleni ustrezno znanje za delo z najbolj uporabljanimi računalniškimi programi. Kakovost preverjanja znanja in izpitnih materialov zagotavlja in nadzoruje ECDL Foundation Ltd, ki zagotavlja tudi primerljivost znanja imetnikov spričevala v Evropi in v svetu. Izven meja Evrope se spričevalo imenuje ICDL – International Computer Driving Licence in je uveljavljeno tudi v državah, kot sta ZDA in Avstralija. (<http://www.much.si/programi/p19.html>)

Tudi v Sloveniji smo z vstopom v Evropsko unijo začeli uvajati na Finskem razvit program usposabljanja European Computer Driving Licence (ECDL). Ta program je privzela tudi Evropska skupnost in je že splošno priznan evropski standard za dokazovanje znanja računalništva.

Glavni cilj programa ECDL je dvig ravni osnovnega znanja o IT in boljša osnovna usposobljenost za uporabo osebnih računalnikov in splošnih računalniških programov v Evropi in po svetu.

PREDNOSTI ECDL

Računalniška znanja so postala pomembna za ljudi vseh skupin. ECDL je spričevalo s področja informacijske tehnologije za vse prebivalstvo. Namenjeno je tistim, ki morajo ali želijo vedeti, kako uporabljati osebni računalnik. Primerno je za zaposlene na vseh področjih, za iskalce prve zaposlitve in za ljudi vseh starosti.

Nekatere prednosti ECDL so:

- spričevalo o poznavanju IT za vsakogar,
- nov in konkreten način merjenja in vrednotenja znanja,
- vzorec za izobraževanje in usposabljanje v informacijski družbi,
- zelo učinkovit model za usposabljanje,
- večje splošno razumevanje prednosti vključevanja v informacijsko družbo,
- sprejemljiva in dostopna kvalifikacija, ki omogoča imetnikom večjo mobilnost na trgu dela.

CILJNA POPULACIJA ZA ECDL

Ciljna populacija za ECDL so vsi tisti, ki želijo samostojno uporabljati osebne računalnike. Ta kvalifikacija omogoča zaposlenim, študentom in sploh vsem, da s spričevalom formalno izkažejo osnovno znanje in usposobljenost za uporabo osebnega računalnika. Formalno priznanje znanja uporabe računalnika je pomembno za delodajalce, da lahko ocenijo znanje zaposlenih ali kandidatov za zaposlitev. S tem je ciljna skupina za ECDL zelo široka populacija. (<http://www.ecdl.si/?qr1=kJec&qr2=uNac>)

V Sloveniji lahko kandidat pridobi naslednja spričevala:

- ECDL Start (temeljne veščine iz štirih od sedmih osnovnih modulov),
- ECDL (temeljne veščine za vse osnovne module: Temeljni koncepti IT, Uporaba računalnika in upravljanje datotek, Obdelava besedil, Preglednice, Podatkovne baze, Predstavitve, Internet in elektronska pošta),
- ECDL AM3 (zahtevna znanja in kompetence pri delu z besedili),
- ECDL AM4 (zahtevna znanja in kompetence pri delu s preglednicami),
- ECDL CAD (specialistična znanja in kompetence pri tehničnem risanju). (<http://www.ecdl.si/?qr1=kJec&qr2=kDsp>)

Najpogosteje kandidati opravljajo izpit iz ECDL Start in ECDL.

Kandidat za katerokoli spričevalo ECDL ima naslednje možnosti priprav na izpit:

- obiskovanje tečajev, skladnih z učnimi načrti: priporočljivo za začetnike in manj večje uporabnike; v primeru zahtevnejših programov priporočljivo za vse kandidate,

- udeležba na pripravah na izpite: priporočljivo za začetnike po opravljenem tečaju in računalniško pismene uporabnike kot osvežitev in dopolnitev znanj oz. veščin v izogib presenečenjem na izpitu,
- opravljanje poskusnega izpita: priporočljivo za vse kandidate, da ob simulaciji izpita spoznajo tehniko in način opravljanja pravega testa,
- samoučenje s pomočjo ustreznih gradiv, druge literature, učnega načrta in drugih razpoložljivih virov (internet, vaje za ponavljanje in utrjevanje snovi),
- učenje na daljavo in e-učenje,
- prijava na izpit.

ECDL izpit se opravlja v verificirani računalniški učilnici testnega centra pod nadzorom pooblaščenega preizkuševalca. Izpit iz osnovnega programa traja 45 minut, izpit iz naprednejšega programa pa 60 minut. Izpit opravi vsak, ki zbere 75 % zahtevanih točk. (<http://www.ecdl.si/?gr1=kJec&gr2=kDsp>)

Slika 1: Spričevalo ECDL – vzorec.

Slika 2: Indeks ECDL – vzorec.

Vsi kandidati, ki želijo pridobiti spričevalo ECDL, na začetku, že pred prvim izpitom, pridobijo indeks ECDL. To je uradni obrazec, kamor se vpiše vsak uspešno opravljen izpit. Izpiti se opravljajo po modulih v kakršnemkoli zaporedju, v različnih izpitnih centrih in celo v različnih državah. Indeks, ki ga izda izpitni center, velja tri leta od dneva izdaje.

Za izdajo spričevala Core (osnovnega) ECDL je pooblaščenih 16 testnih centrov, za izdajo Advanced (naprednega) spričevala ECDL je pooblaščenih 7 testnih centrov za izdajo spričevala ECDL CAD pa 3 testni centri. (<http://www.ecdl.si/?gr1=tEsC>)

5 OPIS DELA ZAVODA

Tudi na intranetni strani Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje je bil dne 25. 07. 2005 objavljen javni razpis za izvajalce računalniškega opismenjevanja brezposelnih. Zapisano je bilo, da »Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve zbira predloge za izvedbo izobraževanja na področju računalniške pismenosti, v katerega bodo vključene brezposelne osebe. Cilj programa je izboljšanje prilagodljivosti brezposelnih oseb razvoju informacijskih tehnologij za potrebe na trgu dela.«

Opisan je bil postopek financiranja s strani Ekonomske in socialne kohezije – PHARE 2003. Objavljena pa je bila tudi tabela pregleda računalniških znanj med brezposelnimi osebami s podatki, ki so bili potrebni za prijavitelje.

Ker je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje v skladu z zakonom edina organizacija, ki lahko razpolaga z osebnimi podatki o brezposelnih osebah, je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve Zavodu naložilo, da za potencialne izbrane prijavitelje opravi storitev obveščanja brezposelnih oseb.

Zavod ima tako za čas trajanja projekta, to je od časa podpisa pogodb z MDDSZ z izvajalci do 30. oktobra 2006, ko se projekt zaključi, vlogo projektne sekretariata. Zavod znotraj te vloge nastopa na nivoju naše Centralne službe kot skrbnik pogodb, na nivoju Območnih služb pa je odgovoren za nemoteno izvajanje projekta. Kot nemoteno izvajanje projekta se razume, da smo v neposrednem stiku z izvajalci, da opravljamo napotovanje brezposelnih oseb, da skrbimo za podpis zaposlitvenih načrtov in podpis pogodb med brezposelno osebo in Zavodom za čas trajanja usposabljanja.

Na nivoju Območnih služb so v ta namen imenovali koordinatorje dejavnosti, ki so na eni strani odgovorni za nemoteno izvajanje in skrbni na neposreden stik z izvajalci, na drugi strani pa je koordinator v stiku z odgovorno osebo za izvajanje PHARE 2003 na Centralni službi.

Na Območni službi Kranj so me v septembru 2005 določili za koordinatorko tega projekta, na Centralni službi pa je to vlogo prevzel g. Žarko Markovič.

Že na predstavitvi, ki jo je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve organiziralo za potencialne izvajalce, so bile predstavljene aktivnosti, ki jih morajo izvesti izvajalci in aktivnosti, za katere je odgovoren Zavod RS za zaposlovanje še pred samim začetkom.

Konec novembra 2005 so bile z izvajalci, teh je bilo 32, podpisane Pogodbe o donaciji – zunanja pomoč Evropske skupnosti – z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvom za finance.

Na skupnem sestanku koordinatorjev in izvajalcev decembra 2005 v Celju je bil dogovorjen način dela med izvajalci in Zavodom.

Iz spodnje tabele, ki je bila sestavljena glede na izbrane projekte, je razvidno, da med posameznimi območnimi službami prihaja do odstopanja. V celoten projekt naj bi se, glede na odobrena finančna sredstva, lahko vključilo 17.028 brezposelnih oseb.

Delež predvidenih vključitev brezposelnih oseb po posamezni območni službi je izračunan glede na stopnjo brezposelnosti v posamezni območni službi.

Območna služba	Število oseb	Višek oz. primanjkljaj
Celje	2.164	(-196)
Koper	923	(+250)
Kranj	1.214	(+496)
Ljubljana	3.611	(-1689)
Maribor	2.652	(-599)
Murska Sobota	1.678	(+527)
Nova Gorica	618	(+1062)
Novo mesto	781	(+749)
Ptuj	815	(+155)
Sevnica	688	(-688)
Trbovlje	671	(-500)
Velenje	1.213	(+676)
SKUPAJ	17.028	

Tabela 3: Obseg usposabljanja – podatki za celotni Slovenijo (vir: ZRSZ, 2005)

Iz tabele je razvidno število oseb, ki naj bi jih posamezna območna služba vključila v računalniško izobraževanje. Na vseh območnih službah prihaja do razlik med številom oseb, ki naj bi jih le-ta vključila, in številom, ki so ga prijavi izvajalci.

Na Območni službi Kranj naj po zgornjih podatkih vključili 1.214 brezposelnih oseb. Za izvajanje usposabljanja na področju naše Območne službe se je prijavilo več izvajalcev, kot je potrebn po usposabljanju.

To dilemo je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve rešilo s prerazporejanjem izvajalcev na območne službe, ki imajo primanjkljaj.

Ob prijavi osebe na Zavod za zaposlovanje je le-ta povabljen na razgovor k svetovalcu. Preverita zaposlitvene cilje in določita aktivnosti, ki bodo brezposelno osebo čimprej ponovno vključile na trg dela. Tudi nadgradnja računalniškega znanja je aktivnost, ki brezposelni osebi pomaga do ponovne zaposlitve.

Svetovalci zaposlitve polnijo »čakalne vrste«, iz katerih se potem vabijo kandidati k posameznemu izvajalcu. Vsak izvajalec sporoči termin in uro informativnih ur Zavodu. Zavod posreduje v elektronski obliki vabila izvajalcu, ki jih potem pošlje brezposelnim osebam. Zavod izdela tudi Listo prisotnosti 1, ki vsebuje ime in priimek brezposelne osebe, naslov dosegljivosti in urad za delo, iz katerega prihaja brezposelna oseba. Na listo prisotnosti 1 se osebe, ki so bile vabljene na informativne ure, tudi podpišejo in tako potrdijo svojo prisotnost. Vsak izvajalec na informativnih urah predstavi projekt, pove osnovne informacije v zvezi s financiranjem tega projekta, o načinih dela v skupini, predstavnik Zavoda pa pravice in dolžnosti brezposelnih oseb, ki jih imajo do

Zavoda. Brezposelnim osebam se povrnejo potni stroški javnega prevoza, vendar le ob predložitvi vozovnice.

Večina izvajalcev po končanih informativnih urah z brezposelnimi osebami opravi tudi testiranje, in s tem oceni njihovo predznanje. Samo testiranje je zelo pomembno, saj je smiselno vključevanje v čim bolj homogene skupine. V večini so brezposelne osebe razvrščene v osnovne skupine, boljši pa direktno v napredne skupine.

Brezposelne osebe po končanem testiranju, ki traja nekje 15 minut, prejmejo vabilo na začetek usposabljanja.

Osebe, ki se ne udeležijo informativnih ur, so povabljene k svetovalcu zaposlitve oziroma črtane iz evidence, skladno z njihovimi predhodnimi dogovorjenimi aktivnostmi.

Koordinator projekta sporoči svetovalcem zaposlitve udeležbo na informativnih urah in razvrstitev kandidatov po skupinah, le-ti pa pripravijo ABC Pogodbo o vključitvi v program in spremenjen zaposlitveni načrt. Pogodba o vključitvi v program je osnova za izplačilo potnih stroškov udeležencev. Udeleženci izvajalcu prvi dan začetka usposabljanja predložijo vozno karto javnega prevoznika ali pa predložijo Potrdilo o višini prevoza za določeno relacijo.

Izvajalci koordinatorju projekta do 5. v mesecu sporočajo prisotnost za pretekli mesec in višino prevoznih stroškov za posameznega udeleženca.

Mesečno poročamo koordinatorju projekta o poteku usposabljanja.

		IPIS Kranj	Perftech Kranj	Perftech Šk. Loka	LU Jes.	LU Rad.	LU Tržič	ŠENT	SKUPAJ
JANUAR	Št.udeležencev na inform. urah	101	112	0	203			0	416
	Št.udeležencev usposabljanja	61	0	0	87			0	148
FEBRUAR	Št.udeležencev na inform. urah	118	106	91	142	134	59	7	657
	Št.udeležencev usposabljanja	86	70	44	46	43	22	7	318
MAREC	Št.udeležencev na inform. urah	191	185	91	142	134	116	7	866
	Št.udeležencev usposabljanja	132	124	93	83	100	33	7	572
APRIL	Št.udeležencev na inform. urah	191	209	137	142	200	116	7	1002
	Št.udeležencev usposabljanja	175	164	140	106	113	63	7	768
MAJ	št.udeležencev na inform. urah	225	209	179	193	204	138	7	1155
	Št.udeležencev usposabljanja	217	191	163	125	144	85	7	932

Tabela 4 : Število kandidatov, vabljenih na informativne ure, in vključitev v usposabljanje (vir: ZRSZ OS Kranj , april 2006).

Iz zgornje tabele je razvidna mesečna vključitev kandidatov v informativne ure in v usposabljanje po posameznih mesecih in izvajalcih. Številke se znotraj tabele seštevajo, npr. v podjetje IPIS smo v januarju povabili na informativne ure 101 kandidata, do konca februarja pa 118 kandidatov, v aprilu pa nismo vabili novih kandidatov.

5.1 VKLJUČITVE KANDIDATOV

Po uvodnih sestankih s predstavniki izvajalcev smo jim za izvajanje na področju Območne službe Kranj zagotovili 1.350 možnih vključitev brezposelnih oseb.

Ljudski univerzi Jesenice, ki pokriva Jesenice, Radovljico in Tržič, nameravamo zagotoviti 600 brezposelnih oseb, podjetju IPIS 320, Perftechu, ki pokriva Kranj in Škofjo Loko, pa 400 brezposelnih oseb. V ŠENT bomo napotili okoli 30 brezposelnih oseb.

Z prvimi informativnimi urami smo začeli v januarju 2006, na delavnico pa povabimo od 20 do 30 brezposelnih oseb. Izvajalec predstavi projekt, na koncu pa brezposelne osebe izpolnijo tudi testni vprašalnik, da se ugotovi predznanje vabljenih.

Število udeležencev v skupini je različno, od 12 do 16 kandidatov. Vsako skupino vodijo izkušeni predavatelji ob pomoči enega ali dveh asistentov, odvisno od velikosti skupine. Usposabljanja trajajo časovno različno, od 10 dni do enega meseca, odvisno od urnika, ki ga je pripravil izvajalec računalniškega izobraževanja.

V drugi polovici januarja smo vključili že prve kandidate v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici in v Tržiču. V februarju 2006 smo začeli z usposabljanjem na celotni Območni službi Kranj. Mesečno povabimo na informativne ure okoli 200 brezposelnih oseb, v usposabljanje pa se vključi v povprečju 150 oseb mesečno.

Do konca maja 2006 smo tako na informativne ure povabili 1.155 brezposelnih oseb in kar 932 kandidatov vključili v računalniško izobraževanje. Tako se je v samo izobraževanje vključilo kar 80,6 % vseh kandidatov, ki so bili prisotni na informativnih urah. Razlogi, da se kandidati niso vključili v usposabljanje, so lahko zaposlitev pred začetkom usposabljanja, vključitev v druge programe Aktivne politike zaposlovanja, črtanje iz naše evidence in podobno.

Ker morajo izvajalci zaključiti s svojimi aktivnostmi do konca oktobra 2006, predvidevamo v septembru in oktobru 2006 vključitev še nekaj brezposelnih oseb, odvisno od potreb izvajalcev in kvote, ki jo morajo le-ti doseči.

Odziv na usposabljanje je kar velik, tako da je možno, da nekaterih žal ne bomo mogli vključiti v usposabljanje. Brezposelni so že kar nekaj časa čakali na ta projekt, saj v preteklosti, predvsem zaradi pomanjkanja sredstev, nismo napotovali v računalniške tečaje.

Anketa je bila posredovana izvajalcem računalniškega usposabljanja po celotni Gorenjski. Izpolnile so jo brezposelne osebe, ki so obiskovale osnovni tečaj in tudi brezposelne osebe, ki so svoje usposabljanje uspešno zaključile in pridobile spričevalo ECDL Start. Vprašanja v anketi so splošna in niso zahtevna.

V anketo sem zajela starost oseb, njihovo splošno izobrazbo in čas prijave na Zavodu RS za zaposlovanje, povprašala sem jih o vsebini in koristnosti usposabljanju.

starost	št. BO	%
do 25 let	21	22,8
od 25–40 let	44	47,8
od 40–50 let	16	17,4
nad 50 let	11	12,0
SKUPAJ	92	100 %

Tabela 5: Starost vključenih BO.

Slika 3: Starost vključenih BO – graf.

Od skupno 92 izpolnjenih anketnih vprašalnikov je skoraj polovica brezposelnih oseb stara od 25 do 40 let. 21 oseb je starih do 25 let – to je dobrih 22,8 odstotkov, 44 je starih od 25 do 40 let, 16 udeležencev je starih od 40 do 50 let in 11 jih je starejših od 50 let, kar je 12 odstotkov celotne populacije, ki smo jo vključili v računalniško opismenjevanje.

V anketi so brezposelne osebe označile tudi stopnjo pridobljene izobrazbe. Največ brezposelnih ima dokončano srednjo šolo, to je V. stopnjo strokovne izobrazbe. Kar precejšen delež, 21 odstotkov, ima dokončano IV. stopnjo izobrazbe, presenetljivo pa je tudi število brezposelnih, ki imajo dokončano VII. stopnjo strokovne ali univerzitetne izobrazbe, saj je delež teh kar dobrih 18 odstotkov.

stopnja izobrazbe	št. BO	delež
I.	2	2,2 %
II.	2	2,2 %
III.	7	7,6 %
IV.	20	21,7 %
V.	38	41,3 %
VI.	6	6,5 %
VII. ali več	17	18,5 %
SKUPAJ	92	100 %

Tabela 6: BO glede na stopnjo izobrazbe.

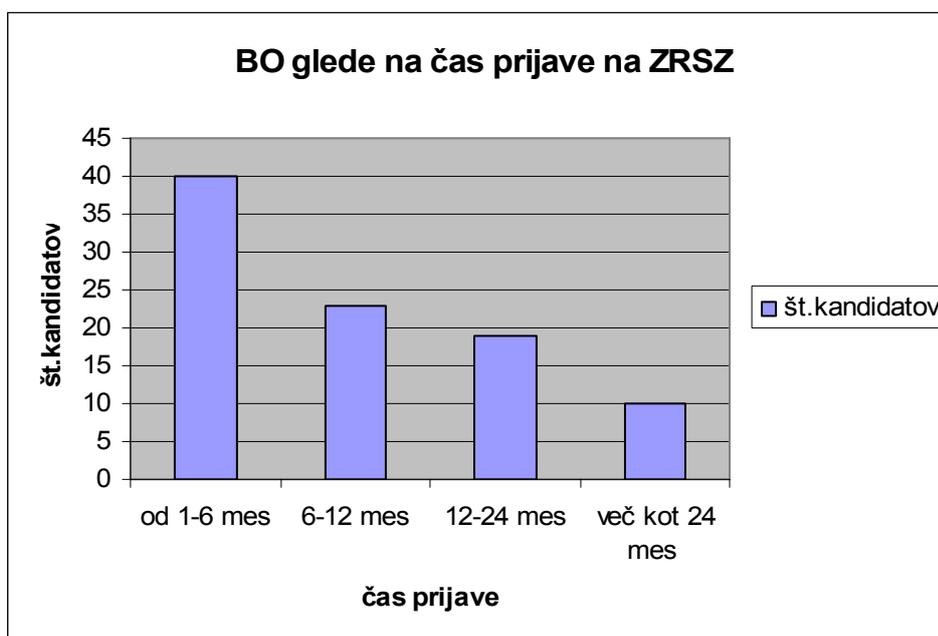

Slika 4: BO glede na stopnjo izobrazbe – grafični prikaz.

Brezposelne sem v anketi tudi vprašala, koliko časa so že v evidenci brezposelnih oseb. Največ oseb se je na Zavodu prijavljenih do 6 mesecev, najmanj pa je takih, ki so na Zavodu prijavljeni že več kot 24 mesecev.

čas prijave v mesecih	Št. BO	%
od 1–6 mes	40	43,5
od 6–12 mes	23	25,0
od 12–24 mes	19	20,7
več kot 24 mes	10	10,9
SKUPAJ	92	100 %

Tabela 7: Brezposelne osebe glede na čas prijave na Zavodu.

Slika 5: Brezposelne osebe glede na čas prijave na Zavodu – grafični prikaz.

Brezposelne osebe smo v anketi tudi povprašali po njihovi oceni usposabljanja. Na vprašanja so odgovarjali z ocenami od 1 do 5.

Ocena celotnega usposabljanja						
	1	2	3	4	5	Povprečna ocena
Potek celotnega usposabljanja	/	1	4	36	50	4,48
Kako so izpolnjena vaša pričakovanja	/	/	8	37	46	4,42
Kako ocenjujete predavatelja	/	/	2	13	76	4,81
Pogoji, v katerih je potekalo usposabljanje	1	1	3	29	57	4,54

Tabela 8: Pregled ocen celotnega usposabljanja.

1. Celotno usposabljanje

- 50 udeležencev je menilo, da je bilo celotno usposabljanje zelo dobro izpeljano in so ga ocenili z oceno **5**;
- 36 je potek usposabljanja ocenilo z oceno **4**;
- 4 brezposelne osebe menijo, da je bilo usposabljanje vredno ocene **3**;
- z oceno **2** je potek celotnega usposabljanja ocenila 1 brezposelna oseba;
- z oceno **1** ni nihče ocenil celotnega usposabljanja.

Povprečna ocena, ki so jo brezposelne osebe podelile za potek celotnega usposabljanja, je 4,48.

2. Kako so izpolnjena vaša pričakovanja? Pričakovanja brezposelnih so zelo različna, vendar je kar

- 46 udeležencev menilo, da so v celoti izpolnjena njihova pričakovanja, in so obkrožili oceno **5**;
- 37 jih je menilo, da so mogoče pričakovali nekoliko več, in so obkrožili oceno **4**;
- srednje zadovoljnih (ocena **3**) je bilo 8 kandidatov.

Povprečna ocena je 4,42.

3. Kako ocenjujete predavatelja? Večji del izvajalcev je za izvajanje tega projekta in usposabljanja najelo dodatne predavatelje in asistente, ki so vodili tečaje. Izvajalci, ki imajo v svoji osnovni dejavnosti vodenje tečajev, so za izvajanje imeli lastne zaposlene predavatelje:

- oceno **5** je predavatelju dodelilo 76 kandidatov,
- z oceno **4** je predavatelja ocenilo 13 kandidatov,
- z oceno **3** 2 kandidata,
- nižje ocene ni bilo.

Povprečna ocena, s katero so udeleženci usposabljanja ocenili predavatelje, je bila kar 4,81.

4. **Pogoji, v katerih je potekalo usposabljanje.** Večina izvajalcev je računalniška usposabljanja izvajala v svojih lastnih prostorih. Prostore je najelo podjetje Perftech, d.o.o. in nekaj tudi Ljudska univerza Jesenice, predvsem za izvajanje naprednega usposabljanja. Dejavnost ostalih izvajalcev je tudi izvajanje podobnih računalniških tečajev, in so že imeli urejene računalniške učilnice ter ustrezno programsko in strojno opremo. Pogoji, v katerih so se izobraževale brezposelne osebe, so bili kar sodobno opremljene in svetle učilnice. Vendar so brezposelne osebe pogoje ocenili takole:

- z oceno **5** je pogoje usposabljanja ocenilo 57 kandidatov,
- z oceno **4** 29 kandidatov,
- z oceno **3** so pogoje, v katerih je potekalo izobraževanje, ocenili 3 kandidati,
- oceno **2** je podelil 1 kandidatov in
- oceno **1** je dal ravno tako 1 kandidat.

Povprečna ocena za pogoje, v katerih je poteklo usposabljanje, je 4,54.

Brezposelne osebe, ki smo jim nudili usposabljanje računalniško usposabljanje, so svoja pričakovanja ob končanem usposabljanju ocenile s povprečno oceno 4,42, kar je bila najslabša končna povprečna ocena.

Najbolje so kandidati ocenili predavatelje in asistente, ki so brezposelne osebe vodili preko celotnega računalniškega usposabljanja. Podelili so jim končno povprečno oceno 4,81.

Ker tudi na Zavodu strmimo k izboljšanju svojih storitev, nas je v anketi zanimalo, kaj bi bilo na takih usposabljanjih potrebo spremeniti oziroma dopolniti. Kar 71 kandidatov na to vprašanje ni odgovorilo, oziroma so odgovorili, da ne bi bilo potrebno spreminjati ničesar, nekaj kandidatov bi želelo v samo usposabljanje dodati še dodatne programe, nekaterim niso bili všeč uvodni uvrstitveni testi, nekaterim pa se je zdelo, da se usposabljanje začne prezgodaj zjutraj. Nekaj jih je bilo mnenja, da bi bilo bolje, da bi bilo v skupini manj slušateljev in bi se predavatelji lažje posvetili posamezniku.

Način pridobivanja znanja in s tem tudi reševanje problema brezposelnosti je večina brezposelnih pohvalila in so bili mnenja, da je to pravi način (57 kandidatov), 33 kandidatov pa je menilo, da je tak način pridobivanja dodatnega znanja delno primeren in samo 2 kandidata se nista strinjala s takim načinom.

Ob vprašanju, ali bi se še kdaj vključili, če bi vam bila dana možnost, je kar 83 udeležencev odgovorili z da, 8 brezposelnih bi se mogoče ponovno vključilo in z besedico ne ni odgovoril nihče.

In kaj udeleženci menijo, ali bodo pridobljeno znanje znali koristno uporabiti? Kar 72 kandidatov meni, da je bilo usposabljanje koristno in bodo s pridobljenim znanjem konkurenčni na trgu dela, nekaj kandidatov (8) še ne ve, kaj bodo s tem znanjem pridobili, nekaj pa jih meni, da bo koristnost pridobljenega znanja odvisna od novega delovnega mesta.

Povprašali smo jih tudi, ali mislijo, da se bodo sedaj lažje zaposlili. 36 anketirancev od 92 brezposelnih oseb, ki so izpolnile anketo, odgovorilo, da so sedaj možnosti za zaposlitev večje in je pot do zaposlitve krajša. Kar 21 kandidatov meni, da službe ne bodo dobili nič lažje kot prej, nekaj (12) jih še ne ve, ali jim je usposabljanje prineslo

večje možnosti za zaposlitev oziroma menijo, da so njihove možnosti sedaj mogoče malo večje (17 kandidatov).

7 UGOTOVITVE – ZAKLJUČEK

Na anketni vprašalnik je odgovorilo 92 kandidatov, ki so obiskovali računalniško izobraževanje. Iz ankete je razvidno, da je računalniško izobraževanje obiskovalo največ brezposelnih oseb, ki so v povprečju stare od 25 do 40 let. Teh je bilo kar polovica. Povprečna stopnja izobrazbe, ki jo imajo kandidati, ki so obiskovali usposabljanje, je končana V. stopnja strokovne izobrazbe. Brezposelne osebe, ki so obiskovale usposabljanje, so bile na Zavodu v večini prijavljene manj kot 6 mesecev, vendar je kar veliko tudi oseb, ki so prijavljene že več kot eno leto. Dolgotrajno brezposelnih oseb, prijavljenih nad 24 mesecev, ki so obiskovale usposabljanje, je zelo malo, dobrih 10 odstotkov.

Udeleženci usposabljanja so v anketi lahko ocenili tudi potek celotnega usposabljanja, ocenjevali so predavatelje, pogoje – prostore, v katerih je poteklo usposabljanje, in seveda tudi, kako so brezposelne osebe sprejele to usposabljanje in kako so bila izpolnjena njihova pričakovanja. Na ta del ankete so brezposelni podelili zelo visoke ocene, najboljše so ocenili predavatelje, najslabše pa izpolnitev svojih pričakovanj.

Na ostala vprašanja so odgovarjali različno, vendar pa je večina menila, da bi se ponovno vključili v podobna izobraževanja, če bi jim bila dana ta možnost. Pridobljeno znanje bodo zagotovo znali koristno uporabiti tudi v prihodnje. Deljeno pa je mnenje o tem, ali bodo sedaj lažje dobili službo. Večina jih meni, da se bodo lažje vključili v novo delovno okolje, kar nekaj pa jih meni, da jim to usposabljanje ne bo prineslo večjih možnosti za zaposlitev.

Glede na število oseb, ki so prijavljene v evidenci brezposelnih oseb, smo na informativne ure do konca maja 2006 povabili skoraj 20 odstotkov vseh prijavljenih oseb. Usposabljanja se je do konca maja udeležilo 15 odstotkov vseh prijavljenih v evidenci brezposelnih oseb.

Zanimanje za usposabljanje take vrste je na Zavodu zelo veliko in bojimo se, da se kar precej kandidatov ne bo moglo udeležiti usposabljanja.

Glavni cilj projekta, glede na cilje Ekonomske in socialne kohezije, je povečati usposobljenost razpoložljivih človeških virov v Sloveniji.

»Posebna pozornost razpisa je usmerjena na trg dela in razvoj informacijske družbe, zlasti z razvojem programov, katerih cilj je pomoč brezposelnim osebam, ki se prilagajajo strukturnim spremembam, ki so rezultati razvoja informacijske družbe. Obenem bo razpis prispeval k zagotavljanju enakega dostopa do storitev informacijske družbe in s tem do prednosti, ki jih le-ta ponuja.

Drugotni cilj razpisa je zagotoviti osnovne izkušnje za vodenje celostne sheme ukrepov, skladno s prepisi in prakso strukturnih skladov EU, zlasti v skladu z vrsto ukrepov Evropskega socialnega sklada (ESF).

Namen projekta je izboljšati zmogljivost in znanje človeških virov ter:

- *zagotoviti osnovna znanja računalniške pismenosti oziroma nadgraditi znanja računalniške pismenosti ciljnih skupin brezposelnih oseb z izboljšanjem njihove prilagodljivosti razvoju IKT, potrebam trga ter posledično povečati njihovo zaposljivost;*
- *pomagati brezposelnim, da se prilagodijo ekonomskim in strukturnim spremembam ter povečati uporabo novih informacijsko-komunikacijskih tehnologij, s ciljem povečati njihovo zaposljivost;*
- *povečati prilagodljivost trga dela in mobilnost delovnih ciljev.«*

(www.gov.si/mddsz/doc/jr_phare_rac_opism_smernice.pdf, stran 3)

8 LITERATURA IN VIRI

LITERATURA:

Projekt: IPIS, d.o.o. Kranj
Projekt: LASER COMPUTER, d.o.o. Ljubljana
Projekt: Ljudska univerza Jesenice
Projekt: Perftech, d.o.o. Bled
Projekt : Šolski center Ljubljana

Power Point predstavitvena delavnica MDDSZ – Ljubljana z dne 28.07.2005.
Power Point predstavitev – Gradivo za sestanek koordinatorjev in izvajalcev – Celje z dne 16.12.2005.

SPLETNE STRANI:

www.gov.si/mddsz/doc/jr_phare_rac_opism_smernice.pdf , stran 2 ,dne 18.04.2006
<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200192&stevilka=4597> z dne 21.05.2006
www.gov.si/mddsz/doc/jr_phare_rac_opism_smernice.pdf str. 9 - dne 18.04.2006
www.gov.si/mddsz/doc/jr_phare_rac_opism_smernice.pdf , str.8 - dne 18.04.2006
<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 2 z dne 13.04.2006
<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 6 z dne 13.04.2006
<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 9 z dne 13.04.2006
<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 12 z dne 13.04.2006
<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 15 z dne 13.04.2006
<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 18 z dne 13.04.2006
<http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040616203385> str. 21 z dne 13.04.2006
<http://www.much.si/?gr1=kJec&gr2=uNac> -13.04.2006
<http://www.much.si/programi/p19.html> - 06.05.2006
<http://www.ecdl.si/?gr1=kJec&gr2=uNac> - 13.04.2006
<http://www.ecdl.si/?gr1=kJec&gr2=kDsp> - 06.05.2006
<http://www.ecdl.si/?gr1=tEsC> 06.05.2006
<http://www.ecdl.si/?gr1=kJec&gr2=kDsp> 06.05.2006

KAZALO SLIK

Slika 1 – ECDL spričevalo – vzorec <http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040713044328> – 06.05.2006.
Slika 2 – indeks ECDL – vzorec <http://www.ecdl.si/util/bin.php?id=2004040623504164> - 06.05.2006.
Slika 3: Starost vključenih kandidatov (vir: ZRSZ – podatki iz anket).
Slika 4: BO glede na stopnjo izobrazbe (vir: ZRSZ – podatki iz anket).
Slika 5: BO – čas prijave na ZRSZ (vir: ZRSZ – podatki iz anket).

KAZALO TABEL

Tabela 1: Pregled nivoja obvladovanja računalniških znanj .glede na vrsto računalniškega znanja – OS Kranj.
[http://193.2.236.95/dato3.nsf/OC/0507271150257/\\$file/dato3_pregled_rac_znanj_3_41a.xls](http://193.2.236.95/dato3.nsf/OC/0507271150257/$file/dato3_pregled_rac_znanj_3_41a.xls)

Tabela 2: Pregled nivoja obvladovanja računalniških znanj pri brezposelnih osebah po stopnji izobrazbe in starosti – OS Kranj.

[http://193.2.236.95/dato3.nsf/OC/0507271150257/\\$file/dato3_pregled_rac_znanj_3_41a.xls](http://193.2.236.95/dato3.nsf/OC/0507271150257/$file/dato3_pregled_rac_znanj_3_41a.xls)

Tabela 3: Obseg usposabljanja – podatki za celotni Slovenijo (vir: ZRSZ – Predstavitev na sestanku v Celju dne 16.12.2006).

Tabela 4 : Število kandidatov, vabljeni na informativne ure in vključitev v usposabljanje (vir: ZRSZ OS Kranj , april 2006 – lasten vir).

Tabela 5: Starost vključenih kandidatov (vir: ZRSZ – podatki iz anket).

Tabela 6: BO glede na stopnjo izobrazbe (vir: ZRSZ – podatki iz anket).

Tabela 7: BO – čas prijave na ZRSZ (vir: ZRSZ – podatki iz anket).

Tabela 8: Pregled ocen celotnega usposabljanja (vir: ZRSZ – podatki iz anket).

PRILOGE

Priloga 1: Vabilo brezposelni osebi – vzorec

Priloga 2: Liste prisotnosti od 1 do 4

Priloga 3: Zaposlitveni načrt – vzorec

KRATICE IN AKRONIMI (po abecednem vrstnem redu)

BO	Brezposelna oseba
CS ZRSZ	Centralna služba Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje
ECDL	European Computer Driving Licence Evropsko računalniško spričevalo
EPD	Enotni programski dokument
ESF	Evropski socialni sklad
EU	Evropska unija
ICDL	International Computer Driving Licence – mednarodno računalniško spričevalo
IKT	Informacijsko-komunikacijska tehnologija
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
OS	Območna služba
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje